

Verhooging hoofdstuk IX begrooting voor 1910. — Onteigening voor een pakketpost- en expeditiegebouw te Amsterdam.

(221. 1.)

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

MIJNE HEEREN!

Wij bieden U hiërnevens ter overweging aan twee ontwerpen van wet:

1°. tot verhooging van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910; en

2°. tot verklaring van het algemeen nut der onteigening van eigendommen noodig voor de stichting van een pakketpost- en expeditiegebouw der Posterijen aan de de Ruyterkade te Amsterdam.

De toelichtende memoriën, die de wetsontwerpen vergezellen, bevat de gronden waarop zij rusten.

En hiermede, Mijne Heeren, bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage, den 28 Februari 1910.

WILHELMINA.

(221. 2.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo wij in overweging genomen hebben, dat de noodzakelijkheid is gebleken tot verhooging van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910, vastgesteld bij de wet van den 12den Februari 1910 (*Staatsblad* n°. 62):

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De navolgende artikelen van het IXde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1910 worden verhoogd met en mitsdien gebracht op de daarbij vermelde bedragen:

Vide AFDEELING.

Posterijen.

wordt ver- en mitsdien
hoogd met: gebracht op:

B. *Postdienst.*

Artikel 176. Gebouwen.

Vergoeding voor huur . . . f 270 000 f 648 000

C. *Telegraafdienst.*

Artikel 187. Gebouwen . . . 10 000 172 200

Handelingen der Staten-Generaal. Bijlagen. 1909—1910.

Artikel 2.

Ten gevolge van de voorschreven verhoogingen wordt het bedrag van de Vide afdeling en het eindcijfer van het IXde hoofdstuk verhoogd met f 280 000.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

De Minister van Waterstaat,

(221. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Door den toenmaligen ambtsvoorganger van den ondergeteekende werd bij beschikking van 3 Februari 1906, n°. 541, afdeling Posterijen en Telegraphie, eene commissie ingesteld, met opdracht te onderzoeken:

a. of het Rijkspost- en telegraafgebouw te Amsterdam van onvoldoende afmetingen is om nu, of in de naaste toekomst, de behoorlijke verzorging van den zich uitbreidenden dienst verzekerd te achten, en zoo ja, waarin dan de te treffen voorziening moet bestaan, speciaal of het bezwaar door wijziging van den dienst kan ondervangen worden, dan wel of het beschikbaar stellen van een gebouw van ruimere afmetingen noodig zal zijn, en in het laatste geval, of de oplossing is te verkrijgen door vergroting van het bestaande gebouw, of het beschikbaar stellen van een of meer perceelen in de nabijheid, of door stichting van een nieuw gebouw voor den vereenigden dienst, of van gebouwen voor posterijen en telegraphie afzonderlijk;

b. welke kosten verbonden zijn aan de verwezenlijking van de onderscheidene verbeteringsplannen, welke ter nadere overweging mochten worden aangeboden.

De commissie bracht onder dagteekening van 21 October 1907 haar verslag uit. (1)

Daarin worden de nagenoemde maatregelen in de aangegeven volgorde aanbevolen:

1°. uitvoering van het ontwerp tot herverdeeling der ruimte in het bestaande hoofdpst- en telegraafkantoor, zooals is aangegeven op de bij het verslag behorende teekeningen C—C 5, het zoogenaamde eerste herverdeelingsplan;

2°. stichting van een postgebouw aan de de Ruyterkade voor den postpakketdienst en de centrale expeditie der briefpost, in welk gebouw tevens de noodige ruimte zal zijn te reserveeren, om bij invoering der decentralisatie, aldaar de voorsoortering der aankomende posten te kunnen doen plaats vinden.

Dit gebouw is in hoofdtrekken aangegeven op de bij het verslag behorende teekening F;

3°. a. uitbreiding van den werkkring der bijkantoren als aanneem- en uitgiftelokalen der posterij, tot gelijkstelling met het hoofdkantoor voor alle takken van den uitwendigen postdienst, gepaard aan eene geleidelijke vermeerdering van het aantal bijkantoren, afhankelijk van de toeneming van het verkeer, den aanwas van de bevolking en de uitbreiding der gemeente;

b. voorbereiding van de decentralisatie der diensten van ontvangst en bestelling der briefpost;

(1) Een exemplaar van het verslag werd destijds aan ieder van de leden van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden en een er van is thans ter griffie van de Tweede Kamer ter kennisneming nedergelegd.

4°. uitvoering van het ontwerp tot uitbreiding van het bestaande post- en telegraafgebouw met de belendingen, en zulks zoodra de behoefte aan meerdere uitbreiding van localiteit voor den telegraafdienst noodig blijkt of de wenschelijkheid tot overneming van het locale telephoonbedrijf vaststaat.

Dit is het zogenaamde tweede herverdeelingsplan, aangegeven op de bij het verslag behorende teekening D—D 5.

Van deze maatregelen hadden dus de sub 1 en 2 aangeduide ten doel te voorzien in de tegenwoordige behoeften.

De ondergeteekende kan zich met deze voorstellen in het algemeen wel vereenigen en wenscht daaraan zoo spoedig doenlijk uitvoering te geven.

Reeds geruimen tijd zijn onderhandelingen loopende om den grond, benodigd voor het postgebouw aan de de Ruyterkade, in handen te krijgen.

Met een der daarbij betrokken eigenaren kon evenwel tot dusverre geene overeenstemming worden verkregen. Voor het geval, dat ook bij voortzetting dier onderhandelingen de prijs niet in der minne kan worden bepaald, of onverhoopt moeilijkheden ontstaan met betrekking tot het andere in deze benodigde particuliere perceel, heeft de ondergeteekende gemeend stappen te moeten doen tot gerechtelijke onteigening van de niet op redelijken grondslag verkrijgbare eigendommen.

Het ligt in de bedoeling om, zoodra de daartoe benodigde fondsen, bij het tegenwoordige wetsontwerp aangevraagd, zijn toegestaan, te beginnen met de uitvoering van het eerste herverdeelingsplan.

Na nauwgezette overweging is gebleken, dat dit herverdeelingsplan op eenvoudiger voet kan worden uitgevoerd, terwijl voorts in den tijd, verstreken sedert het verschijnen van het bovengenoemde verslag, de behoeften van den dienst in sommige opzichten zijn toegenomen, ten gevolge waarvan eenige afwijking van bedoeld plan noodig is. (1)

Raamde de commissie de kosten van uitvoering van het eerste herverdeelingsplan op f 60 000, de daarin gebrachte vereenvoudigingen en wijzigingen brengen de kostenraming terug tot f 30 000.

Te gelijk met dit wetsontwerp wordt aanhangig gemaakt een voorstel van wet, verklarende het algemeene nut der onteigening van het tot dusverre niet in der minne verkrijgbare perceel, behorende tot het terrein, waarop het postgebouw aan de de Ruyterkade is te stichten. In de plaats, waar de commissie zich het gebouw had gedacht, is eenige verandering gekomen.

Zij had het oog op een terrein, gevormd door respectievelijk: 1°. een stuk gemeentegrond, breed 16 meter; 2°. een heerenhuis, breed 8 meter; 3°. een stuk gemeentegrond, breed 16 meter; 4°. het station der naamlooze vennootschap Begraafplaats Westerveld, breed 12 meter, en 5°. een stuk gemeentegrond, breed 43 meter.

Eenige maanden na het verschijnen van het verslag der commissie is echter het sub 1°. bedoelde stuk grond in erfpacht uitgegeven aan de firma HERTEL voor den bouw van eene asbest-fabriek. Dientengevolge moest het postgebouw 16 meter westelijk opschuiven en beschikt worden over den grond, breed ruim 8 meter, waarop het café „de Ruyter” staat en over een deel van een daaropvolgend stuk gemeentegrond.

Door het postgebouw nog 8 meter, dus in het geheel 24 meter, meer westelijk te plaatsen, kan aankoop van het sub 2°. bedoelde heerenhuis, waarvan alleen het terrein voor het Rijk waarde zou hebben, worden ontgaan en in de plaats daarvan meer open gemeentegrond aan de westzijde worden aangekocht. De verplaatsing van het postgebouw volgens dat nadere project, waarbij eene goede aansluiting aan het stationemplacement mogelijk blijft, verdient ook uit een ander oogpunt de voorkeur.

Volgens het schetsmatige plan der commissie toch zou de gevelbreedte 95 M. bedragen, terwijl bij de samenstelling van

een meer uitgewerkt plan is gebleken, dat het gebouw, om berekend te zijn op de behoefte van de naaste toekomst, eene gevelbreedte van 107 M. dient te hebben. (1)

Reeds zonder de bedoelde opschuiving had het Rijk zich dus toch mede het bezit van het café „de Ruyter” moeten verzekeren.

Met het gemeentebestuur van Amsterdam heeft voorloopig overleg plaats gevonden over den verkoop aan het Rijk van den voor de stichting van het postgebouw benodigden open grond aan de de Ruyterkade voor zooveel deze aan de gemeente toebehoort. Het gemeentebestuur bedingt f 65 per M², indien het Rijk in koop aanvaardt alle nog niet uitgegeven perceelen open grond, toebehoorende aan de gemeente en gelegen aan de de Ruyterkade achter het centraal spoorwegstation, mits vóór 2 Juni 1910 de akte van overdracht worde verleden.

De onderhandelingen over aankoop van het station Westerveld hebben tot gevolg gehad, dat de vennootschap, welke dit perceel in eigendom heeft, het aan het Rijk wil overdragen tegen betaling van f 25 500, het van Rijkswegen berekende bedrag, noodig voor de stichting van een nieuw lijkenstation — ter breedte van het tegenwoordige — en voorts tegen afstand aan de vennootschap van een meer noordwestelijk gelegen terrein, ter breedte van 12½ meter, deel uitmakende van de door het Rijk over te nemen gemeentegronden — onder beding, dat het Rijk alle kosten van overdracht, enz. en die van aansluiting van het nieuwe lijkenstation aan het spoorwegnet voor zijne rekening neme.

Deze aanbieding komt den ondergeteekende aannemelijk voor, zoodat, behoudens onvoorziene omstandigheden, van dit perceel de onteigening achterwege zal kunnen blijven.

Het overleg met den eigenaar van het café „de Ruyter” heeft, ofschoon nog niet geëindigd, weinig uitzicht op het verkrijgen van overeenstemming gegeven. Met het oog op den bovenbedoelden, door de gemeente gestelden termijn wordt daarom een wetsontwerp ingediend ter verklaring van het algemeene nut van de onteigening van de noodige eigendommen.

Wel bestaat omtrent één punt met den eigenaar van het café „de Ruyter” overeenstemming, n.l. dat hij eventueel anderen grond aan de de Ruyterkade noodig heeft en het Rijk dezen bij aankoop van alle gemeentegronden aan hem kan afstaan.

Van de voor het postgebouw benodigde breedte ad 107 M. is dus te leveren door de eigenaren van het station Westerveld en het café „de Ruyter” ruim 20 M., zoodat van de gemeente zou moeten worden aangekocht:

- a. circa 87 meter voor het postgebouw;
- b. ongeveer 22 meter voor de eigenaren der perceelen station Westerveld en café „de Ruyter”, en ten minste
- c. 10 meter voor ruimte tusschen a en b.

Volgens het vorenbedoelde aanbod van het gemeentebestuur is te aanvaarden een terrein van 135 meter lengte bij eene diepte van circa 15,2 meter, alzoo ongeveer 2052 M². à f 65 per M². = ± f 133 380.

De ondergeteekende acht dezen prijs ook in vergelijking van hetgeen voor naburige terreinen werd besteed billijk.

Volgens het voorloopige project van het gebouw met eene lengte van 85 M., was de commissie, den terreinprijs stellende op f 60 per M², gekomen tot eene raming van f 475 000 voor het gebouw met den grond.

Deze raming zal naar schatting met f 50 000 moeten worden overschreden in verband met de hierboven uiteengezette omstandigheden.

De op de artikelen 176 en 187 aangevraagde verhoogingen bestaan uit:

- a. f 30 000 voor de uitvoering van het vereenvoudigde eerste herverdeelingsplan, waarvan volgens de gebruikelijke splitsing

(1) Een exemplaar van het vereenvoudigde en gewijzigde herverdeelingsplan is ter griffie van de Tweede Kamer ter kennisneming van de leden nedergelegd.

(1) Een exemplaar van het uitgewerkte plan voor het postgebouw aan de de Ruyterkade is ter griffie van de Tweede Kamer ter kennisneming neergelegd.

f 20 000 komt ten laste van den postdienst (artikel 176) en f 10 000 ten laste van den telegraafdienst (artikel 187);

b. f 250 000 voor aankoop van grond, aankoop of onteigening van perceelen en eenige termijnen voor de stichting van het postgebouw aan de de Ruyterkade, komende ten laste van den postdienst.

De dan nog vereischte f 275 000 voor den bouw zullen ten laste van een volgend dienstjaar dienen te komen.

De Minister van Waterstaat,

L. H. W. REGOUT.

(221. 4.)

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat ten behoeve van den postdienst een pakketpost- en expeditiegebouw aan de de Ruyterkade te Amsterdam in het algemeen belang noodig is;

Gelet op de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

Wij verklaren, dat het algemeen nut de onteigening vordert ten name van den Staat van eigendommen in de gemeente Amsterdam, noodig voor de stichting van een pakketpost- en expeditiegebouw der posterijen aan de de Ruyterkade aldaar.

Artikel II.

Deze wet vervalt, wanneer de onteigening van de niet in der minne aangekochte eigendommen bij den rechter niet is aangevraagd binnen een jaar na de dagteekening van de *Staatscourant*, waarin Ons besluit, bedoeld in artikel 14 of 16 der bovenaangehaalde wet, is openbaar gemaakt.

Die termijn kan door Ons bij een in het *Staatsblad* te plaatsen besluit met ten hoogste zes maanden worden verlengd.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te

De Minister van Waterstaat,

(221. 5.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

In de Memorie van Toelichting op het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk IX der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1910, hetwelk te gelijk met het onderwerpelijke wetsvoorstel ter overweging is aangeboden, wordt uiteengezet, dat voor de stichting van een pakketpost- en expeditiegebouw der posterijen aan de de Ruyterkade te Amsterdam ook moet kunnen worden beschikt over het café „de Ruyter”, kadastraal bekend in de gemeente Amsterdam onder sectie F, nummer 5395. Dit perceel was tot dusverre niet in der minne op redelijken grondslag te verkrijgen, zoodat om tot eene oplossing te geraken eene onteigeningswet noodig is.

Het ligt in de bedoeling deze wet, zoo noodig, ook voor het andere in deze benoemde particuliere perceel — het station van de naamlooze vennootschap Begraafplaats Westerveld — te doen gelden, indien de verkrijging daarvan onverhoopt moeilijkheden van de zijde van den eigenaar ondervindt.

De onteigening is, als voorzienende in eene dringende behoefte van den postdienst, van algemeen nut te achten.

Ter uitvoering van de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125) hebben de onteigeningsstukken (1), overeenkomstig artikel 7 dier wet, gedurende den daarbij bepaalden tijd ter inzage gelegen op de secretarie der gemeente Amsterdam.

Bezwaren werden niet ingebracht.

De Minister van Waterstaat,

L. H. W. REGOUT.

(1) Deze stukken zijn ter griffie van de Tweede Kamer ter inzage van de leden nedergelegd.